

“ฉบับที่ 12”

ทัศนคติพ่อแม่ ที่ส่งต่อไปยังลูก

“ตอนที่ 3”

รู้จักรับ รู้จักให้

Sirattthaya Waldorf School

๐๐ สิริรัตษา

ทัศนคติพ่อแม่ ที่ส่งต่อไปยังลูก “ตอนที่ 3”

สวัสดีค่ะ/ครับชาวศิริรัถยาทุกๆท่าน

ในฐานะพ่อแม่ และผู้ใหญ่ในสังคม คงอยากเห็นลูกๆ หรือเด็กของเราเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่พึ่งพาตัวเองได้ มีความรับผิดชอบ มีความพยายาม และสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นชั่วข้ามคืน เราจึงต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับ “การรับ” “การให้” และ “ความรู้คุณค่า” ให้กับเด็กตั้งแต่วัยเยาว์

วารสารทอรุงศิริรัถยา ฉบับที่ 12 นี้ เป็นตอนที่ 3 ของ “ทัศนคติพ่อแม่ที่ส่งต่อไปยังลูก” เราได้นำบทความ “รู้จักรับ รู้จักให้” มาแนะนำเสนอเพื่อให้พ่อแม่ได้เข้าใจว่าทำไมเราจึงต้องฝึกให้ลูกๆ ของเราเป็น “ผู้ให้” ตั้งแต่วัยเยาว์

หมายเหตุ: บทความ “รู้จักรับ รู้จักให้” ได้คัดลอกมาจากหนังสือสะพานสายรุ้ง (หน้าที่ 44-46) ซึ่งจัดพิมพ์และจำหน่ายที่โรงเรียนปัญญาพิทย

แล้วพบกันใหม่ในทอรุงศิริรัถยาฉบับถัดไป ขอขอบคุณมากค่ะ/ครับ

ทีมงานวิชาการ

รู้จักรับ รู้จักให้

ทำไมลูกป้าหน้าอาที่ชอบให้ขนมหรือของเล่นบ่อยๆ จึงเป็นขวัญใจของหลาน สิ่งที่สร้างความสุขใจให้เด็กมากที่สุดในวันเกิดหรือวันปีใหม่คืออะไร สำหรับหลายคนแล้วเป็นความอึดอ้อมกับการได้รับของขวัญจากคนรอบข้าง

ช่วงต้นของชีวิตเป็นเวลาแห่งการได้รับ ในวัยทารกที่ยังช่วยตัวเองไม่ได้ เด็กต้องพึ่งพาผู้อื่นทุกอย่าง เป็นฝ่ายรับอย่างเต็มที่ ในช่วงวัยต่อมา แม้เด็กจะช่วยตัวเองได้มากขึ้นตามลำดับ แต่ก็ยังเป็นฝ่ายรับอยู่เป็นส่วนใหญ่ มีคนคอยเตรียมอาหารให้ ป้อนให้ ซักรีด แต่งตัว หาข้าวของเครื่องใช้ให้ พาไปโน่นมานี่ ความคุ้นเคยกับการที่มีคนคอยทำอะไรให้อยู่เสมอ ทำให้เด็กมองข้ามที่มาของสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับในชีวิต ขาดการตระหนักถึงการให้ของผู้อื่น ตลอดจนการให้ของธรรมชาติ จึงไม่แปลกที่เราอาจได้ยินคำเรียกร้องทำนอง

“แค่นี้หมาแม็กก็ทำให้หนูไม่ได้หรือ?”

หรือกระทั่งสั่งพ่อแม่ให้ทำตามความต้องการของตนก็มี

ประโยคข้างต้นอาจฟังดูแล้วชวนให้ใจอ่อน จนอดที่จะไม่ทำตามคำเรียกร้องไม่ได้ ซึ่งก็คงอยู่ในดุลยพินิจของพ่อแม่ที่จะรักษาความพอเหมาะเอาไว้ได้เพียงไร

การถามว่า “หนูอยากให้แม่ทำตุ๊กตาแบบไหน สีอะไรให้” ยิ่งทำให้เด็กเห็นความต้องการของตนเป็นใหญ่ มากกว่าจะตระหนักถึงคุณค่าการให้จากแม่

พฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กแต่ละคนบ่งบอกให้เห็นถึงพื้นฐานที่ได้รับมาอย่างชัดเจน บางคนมีน้ำใจอาสาทำงานต่างๆ ในห้องเรียน หรือช่วยเหลือบริการเพื่อนๆ เสมอๆ ส่วนบางคนมองดูเฉยขณะที่เพื่อนเปิดหน้าต่างหรือเก็บของที่หล่นกระจาย โดยไม่คิดจะยื่นมือเข้าช่วย

ในเด็กเล็ก การนึกถึงแต่ความต้องการของตนเองอาจเป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่สิ่งผิดธรรมดา แต่ในผู้ใหญ่จะเป็นต้นตอของปัญหาสังคม และส่งผลกระทบต่อผู้อื่นในทางเสียหาย หากปล่อยไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไขตั้งแต่วัยเด็ก มันจะเพาะความเห็นแก่ตัว เอาแต่ตนเองเป็นใหญ่ ไม่คำนึงถึงผู้อื่น จำกัดความสนใจของเขาไว้เฉพาะสิ่งที่ผุดขึ้นมาในใจเวลานั้น เขาอาจไม่ยอมทำสิ่งที่จำเป็นต้องทำ ยังผลให้เกิดอาการไร้วินัย เมื่อถึงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เด็กเริ่มมีความคิดวิพากษ์วิจารณ์ และมีความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ความเคยชินกับการเป็นแต่ฝ่ายรับจะแสดงออกมาในรูปของความเย่อหยิ่งทงตน การเอาแต่อารมณ์ การปฏิเสธความรับผิดชอบ การนึกถึงแต่ตนเอง ทำอะไรเล่นสนุกๆ โดยไม่นึกถึงผลที่ตามมา หรือกระทั่งสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือผู้อื่น ในชั้นเบาะๆ ก็จะมีปรากฏออกมาในรูปทัศนคติที่คั่นชินกับการมีคนทำสิ่งต่างๆ มอบสิ่งต่างๆ ให้ โดยขาดความชื่นชมหรือกระทั่งตระหนักในความพยายาม มูลค่า แรงงานของผู้ให้ หรือไม่ยอมช่วยตัวเอง ดังจะเห็นได้จากหนุ่มสาวยุคใหม่บางคนที่ยกมือไม่มีใครบอกผลไม้ให้ก็ไม่คิดจะทำเอง ปล่อยให้จวนเน่าเสีย เราจะเห็นอาการเหล่านี้ได้จากปัญหาสังคมต่างๆ เช่น อัตราการหย่าร้างที่สูงขึ้น เด็กที่ถูกทอดทิ้ง การคอร์รัปชัน รวมทั้งการที่เยาวชนรุ่นหลังบรรลุมิติภาวะช้าลง

ที่ปัญญาทัยเราจึงให้เด็กๆ **“ขอบคุณอาหารมื้อนี้”** ก่อนรับประทาน เพื่อให้เขาตระหนักถึง **“บุญคุณโลกและดวงตะวัน.... ผู้มอบอาหารนี้ให้”** ชักนำให้เขาเห็นคุณค่าของ **“มวลไม้ให้ร่มเงาแก่ผู้คน ที่มอบผลแสนหวานเจือจานกาย”** ซึ่ให้เขาตระหนักในความช่วยเหลือที่ได้รับจากเพื่อน ผู้ใหญ่ คนรอบข้าง และสังคมภายนอก สำนึกถึงคุณค่าที่ได้รับจากโลกรอบตัว โดยผ่านบทกลอน เพลง นิทาน ให้เขาเห็นแบบอย่างของการแสดงความรู้คุณ

ต่อสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับ ตลอดจนส่งเสริมให้เขาทำในสิ่งที่เป็น การเกื้อกูล
ผู้อื่น เช่น งานบ้าน การดูแลห้องเรียน **ความรู้คุณเป็นพื้นฐานของจริยธรรม
ในมนุษย์** ซึ่งเราจะต้องปลูกฝังให้เด็กตั้งแต่ช่วงปฐมวัย

เด็กเล็กๆ ชอบอยู่ใกล้ผู้ใหญ่ ชอบ **“ช่วย”** พ่อแม่ทำงาน
หากพ่อแม่เห็นเป็นเรื่องเกะกะน่ารำคาญ ก็เท่ากับปูทางไปสู่ความเป็นคน
งอมืองอเท้าให้แก่ลูกจริงๆ นี่เอง ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเราเป็นผู้เตรียมสภาพการณ์
ซึ่งตัวเองจะเผชิญในภายภาคหน้ามากับมือแท้ๆ หากเราต้องเห็นดเห็น้อยกับการ
การทำอาหารหรือล้างจานอยู่คนเดียว โดยที่ลูกวัยรุ่นไม่ยอมแะต้องอะไรเลย

ในทางกลับกัน ถ้ายอมให้ลูก **“ช่วย”**
เรากวาดบ้านเมื่อตอนเล็กๆ นอกจาก
มือเท้าของเขาจะได้รับการฝึกทักษะแล้ว
เขายังได้เรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วม ช่วยทำ
ประโยชน์ และเป็นผู้ **“ให้”** เสียบ้าง
ทั้งเป็นการลดทอนโอกาสที่จะเกิดปัญหา
วินัยในวัยรุ่นไปด้วย เมื่อโตขึ้นเขาจะ

ไม่ย่อท้อหรือหลบเลี่ยง เมื่อต้องเผชิญกับความท้าทายของ สิ่งที่ต้อง
กระทำในชีวิต แต่เด็กที่ไม่มีส่วนร่วม ไม่ช่วยทำงานในบ้าน เบื่อง่าย ฟุ้งพาแต่
ความบันเทิงเร้าใจจากภายนอก คอยแต่จะให้ใครๆ ทำอะไรให้ มักไม่ค่อยให้
ความร่วมมือกับผู้ใหญ่ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เส้นทางไปสู่วุฒิภาวะของเขา
ถูกสกัดกั้นด้วยนิสัยและเจตคติที่ไม่ดีไม่งาม

แทนที่จะปล่อยให้เด็กถูกกีดกร่อนด้วยการเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง
เช่นนั้น ชีวิตของเด็กจะมั่งคั่งเปี่ยมล้นขึ้นอีกมากทีเดียว หากผู้ใหญ่ใกล้
ชิด ปลูกฝังให้เด็กมองเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ที่ได้รับในชีวิต ซึ่งหาไม่แล้ว
จะถูกมองข้ามไปไม่เป็นที่สังเกต

Siraththaya Waldorf Education

www.siraththaya.com

 สิริรัตทยา